

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540265 Kringlarp

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitat-direktivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Lena Smith

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540265 Kringlarp

Kommun: Falköping

Områdets totala areal: 0,31 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-10

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2001-06-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6210 - Kalkgräsmarker

6270 - Silikatgräsmarker

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Kringlarp är det prioriterade bevarandevärdet de artrika kalk- och silikatgräsmarkerna där vegetationstypen torräng, med förekomst av smalbladig lungört, ingår.

Motivering: Gräsmarkskullen/åkerholmen är örtrik och relativt stora bestånd av den sällsynta smalbladinga lungörten har tidigare noterats på platsen. I länet finns totalt cirka 130 lokaler med smalbladig lungört. Arten är starkt hotad (EN) enligt i Artdatabankens rödlista.

Prioriterade åtgärder: Skötseln behöver säkras genom ett långsiktigt skötselavtal eller naturvårdsavtal. Den västra sidan av området (västra sidan av stenvallen) är i stort behov av busk- och slyröjning samt regelbunden hävd genom slåtter eller bete.

Beskrivning av området

Området, som kallas Pärlan, ligger i vacker lätt kuperad skogsbygd och omges av åkermark med inslag av stenmurar och åkerholmar, hagmark samt skogsmark med mycket lövträd. Trädskiktet har varierande krontäckning och består av björk, asp och ek samt gran. Även hassel finns. I områdets sydvästra del finns en örtrik torräng med gott om vingvial samt en del brudbröd, stor blåklocka, smörboll och ängshavre, dock är denna del nu ohävdad. År 1998 fanns det 71 plantor smalbladig lungört och 2007 återfanns 37 blommande exemplar av arten samt 2 skott. I delar av området finns även bergrör, hundäxing, hundkex och andra ohävdarter. Slyppslag finns också bland annat av smågranar. En stenmur tvärs området i nord-sydlig riktning. Området öster stemmuren ingår i en beteshage och är välhävdad och artrikt med bland annat tjärblomster, bockrot, svartkämpar, gökärt, smörboll och rikligt med jungfrulin. Området väster om stemmuren har tidigare hävdats genom bete i samband med efterbete på vall men denna del är nu stadd i igenväxning. I norra delen av Natura 2000-området finns lite stenig blandskog med björk, höga granar och aspar samt hassel.

Natura 2000-området ingår i ett jordbruksblock som berättigar till stöd för särskild skötsel enligt landsbygdsprogrammet 2015. Området har höga naturvärden knutna till växtarter och vegetationstyper som visar på tidigare långvarig hävd och som är i behov av fortsatt hävd. Den norra delen av området som är trädbevuxen ingår inte i miljöstödet.

Bevarandemål

Bevara och utveckla den örtrika torrängen med möjlighet för smalbladig lungört att expandera.

Se även naturtypsbeskrivningarna.

Vad kan påverka negativt

- De i Sverige små populationerna av smalbladig lungört är ett hot i sig. Litenheten kan resultera i degenerationseffekter och utdöende.
- Smalbladig lungört hotas främst av för hårt och tidigt bete.
- Ett annat påtagligt hot mot smalbladig lungört är långvarig ohävd som medför igenväxning med buskar och träd och inte minst, utebliven markstörning i de tillväxande förnalagren.
- Felaktig hävd, gödsling, kvävenedfall, kemiska gifter, schaktning, bortodling, trädplantering, isolering/fragmentering mm.
- Exploatering som t ex husbehovstäkt av grus, bortgrävning av åkerholmen, uppläggning av sten och skräp samt oavsiktlig gödselspridning på backkanter är ett hot mot växtplatserna för smalbladig lungört.
- Förekomsten av framförallt det aggressiva gräset bergrör är ett hot mot floran.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, dikning, anläggande av ny väg, breddning av befintlig väg, uppförande av ny byggnad eller annan anläggning.

Se även naturtypsbeskrivningarna.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28

a § miljöbalken). Om en verksamhet/åtgärd påverkar ett Natura 2000-område så kan denna vara tillståndspliktig även om den utförs utanför Natura 2000-området.

- Inget förordnande om skydd utöver Natura 2000 finns. Smalbladig lungört är fridlyst.
- Viktigt är att löpande skötselavtal, som följs upp årligen, finns för området, exempelvis passande miljöstödd eller naturvårdsavtal.
- Regelbunden röjning av buskar. Ett visst inslag av buskar måste sparas för att inte djuren ska beta bort den smalbladiga lungörten. De närmaste åren behöver cirka hälften av slyet och buskarna underhållsröjas. Särskilt viktigt är att detta görs i den västra delen av området som är stort av mindre andel buskar och annan igenväxningsvegetation.
- Utmärkande för torrängsvegetation är att den missgynnas av hårt bete och därför förekommer på backar och åkerholmar som ligger inom samma hägnad som åkern. Sen slåtter eller sent påsläppt bete endast under de år åkern trädats eller burit vall kännetecknar hävdtraditionen på dessa backar. Smalbladig lungört har troligen ganska lätt att sprida sig med frö och har setts etablera sig på banvallar och vägkanter. Den är förhållandevis tålig mot igenväxning och kan stå kvar länge tillsammans med ohävdsarter som vitmåra, skogsklöver, krissla, blodnäva och högvuxna gräs m.m. För att nyetablering av plantor ska ske framgångsrikt, krävs öppen blottad jord, vilket t.ex. bete, krattning och naturlig erosion och sork skapar.
- I den västra delen av området är lämplig fortsatt skötsel slåtter med efterbete i samband med efterbete på vall samt vid behov röjning av sly. Gräsarten berggrör kan slås av tidigt i juni för att hålla den tillbaka, viktigt är dock att inga andra arter i Natura 2000-området slås av så tidigt som i juni. Några träd bör avverkas väster om stenvallen.
- Den östra sidan av området som ingår i beteshagen bör fortsatt hävdas genom bete.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6210 - Kalkgräsmarker

Areal: 0,08 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Kalkgräsmark finns i den sydvästra delen av Natura 2000-området. Här växer bland annat rikligt med vingvial. Kalkgräsmarken ingår i den delen av området som är ohävdad och ängs- och betesmarksväxter trängs nu bland högt gräs och uppslag av buskar. Under gräsmarksuppföljningen 2008 återfanns följande typiska arter; ängshavre och käringtand.

Generell beskrivning av naturtypen: Torra till friska, hävdpräglade kalkrika gräsmarker nedanför trädgränsen ofta med ett mycket stort inslag av örter. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0 - 30%. Hävdgynnade arter ska finnas. Ibland kan dessa marker vara viktiga orkidèlokaler (6211). Typiska arter för naturtypen 6210 är bl.a. spåtistel, låsbräken, trollsmultron, käringtand, ängshavre, jungfrulin, mindre blåvinge, skogsvisslare, silversmygare m fl.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, uppluckrad grässvål samt konkurrens från ohävdarter och främmande arter. Naturtypen är även känslig för förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och för minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen av Kalkgräsmarker (6210) ska vara minst 0,08 hektar.

Regelbunden hävd genom slåtter eller måttligt bete ska påverka området. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. gammalt fjolårsgäs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi och näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur, ska förekomma. Krontäckningen av träd och buskar ska vara liten. Igenväxningsvegetation, vedartad eller örtartad, ska inte förekomma mer än i begränsad utsträckning. För naturtypen främmande arter ska inte förekomma. Värdefulla, enstaka busksnår och träd såsom bärande och blommande träd och buskar ska förekomma. Enstaka fysiska strukturer i form av stenmur, odlingsrösen etc. ska förekomma. Typiska kärlväxter som käringtand, jungfrulin och ängshavre ska ha allmänriklig förekomst. Smalbladig lungört ska förekomma i ett livskraftigt bestånd. Typiska och karaktäristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska föryngra sig.

Negativ påverkan

- Utebliven röjning av igenväxningsvegetation och minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Alltför kraftig röjning av buskar och träd så att organismer som är beroende av dessa strukturer missgynnas.
- Överbete. Alltför intensivt betetryck påverkar naturtypen och den smalbladiga lungörten negativt.
- Skötsel som avlägsnar småbiotoper, kantzoner och mosaikmiljöer och skapar skarpa gränser mellan olika markslag.
- Spridning av gödsel i naturtypen påverkar floran negativt.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar

den konkurrenssvaga floran.

- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan och ska därför bara användas vid behov.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar påverkar floran negativt.
- Introduktion av för naturtypen främmande arter, t ex insådd av vallväxter.

Se även hot på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

- Kalkgräsmarken är i behov av hävd, först genom försiktig slyröjning samt borttagning av några av de mest skuggande träden och sedan genom regelbunden slåtter samt eventuellt efterbete.
- Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Se bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Kalkgräsmarken (6210) har icke gynnsamt bevarandetillstånd.

För att uppnå gynnsamt tillstånd behöver kalkgräsmarken regelbunden hävd.

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 0,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Den största delen av Natura 2000-området utgörs av Silikatgräsmark (6270). Den finns på båda sidor av den i nord-sydlig riktning avskärande stenvallen, alltså både på den östra sidan som betas och på den västra sidan som är ohävdad. Marken är artrik och i betesmarksdelen växer bland annat tjärblomster, bockrot, svart/rödkämpar, gökärt rikligt med jungfrulin. I den ohävdade delen finns bland annat smörboll och liljekonvalj. Under gräsmarksuppföljningen 2008 noterades följande typiska arter; brudbröd, liten blåklocka, knölsmörlomma, darrgräs, prästkrage, jungfrulin, ängsskallra, stor blåklocka, höskallra, svinrot, bockrot, pillerstarr, nattviol och ormrot.

Generell beskrivning av naturtypen: Artrika, hävdpräglade gräsmarker nedanför trädgränsen på torra till friska, silikatrika jordar. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0 - 30%. Silikatgräsmarker är den vanligaste betesmarkstypen i Sverige och har vanligen en örtrik markvegetation. Örtrikedomen gör dem viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. Naturtypen kan uppträda i olika skepnader beroende på bland annat fuktighet och klimat. Typiska arter är bl.a. prästkrage, bockrot, brudbröd, stor blåklocka, blåsuga, slättergubbe, darrgräs, jungfrulin, slät dyngbagge (m fl dyngbaggsarter), månhornsbagge, vårtordyvel, ängspärlemorfjäril, smultronvisslare, slättergräsfjäril m.fl.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, uppluckrad grässvål samt konkurrens från ohävdarter och främmande arter. Naturtypen är även känslig för förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och för minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen av Silikatgräsmarker (6270) ska vara minst 0,2 hektar. Regelbunden, årlig hävd ska påverka området, antingen genom bete, helst med nötdjur (ej vinterbete), eller genom slätter. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi och näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur eller sambete med vall, ska förekomma. Krontäckningen av träd och buskar ska vara liten. Solexponerade, varma miljöer och strukturer ska utgöra ett påtagligt inslag i gräsmarken. Igenväxningsvegetation ska inte förekomma mer än i begränsad utsträckning. Arter främmande för naturtypen ska inte förekomma. Enstaka värdefulla träd t.ex. bärande och blommande träd och enstaka värdefulla buskar t.ex. bärande och blommande buskar, snår- och brynbildande buskar ska finnas. Enstaka fysiska strukturer i form av stenvall, odlingsrösen etc. ska förekomma. Artsammansättningen i fält- och bottenskiktet ska vara naturlig/karakteristisk för naturtypen. Typiska arter som till exempel jungfrulin, bockrot, svart/rödkämpar, stor blåklocka, brudbröd, prästkrage, nattviol, ängsskallra, ängsvädd, blåsuga, darrgräs ska ha allmän-riklig förekomst och föryngras sig.

Negativ påverkan

Se under naturtypen kalkgräsmarker (6210) samt på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

- Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Se även bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

I den hävdade östra delen är bevarandetillståndet gynnsamt medan det i den västra delen är icke gynnsamt.

Röjning samt bättre hävd genom exempelvis slätter behövs i den västra delen.

Dokumentation

Artportalen. ArtDatabanken SLU. www.artportalen.se. Uttag 2016-06

Artfakta, Artdatabanken, faktablad om smalbladig lungört (*Pulmonaria angustifolia*). Fakta om denna art bygger huvudsakligen på rödlistningsbedömningen 2015.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län. 1999: Miljöövervakning av örtrika torrängar i Skaraborg 1998. Rapport 1999:3.

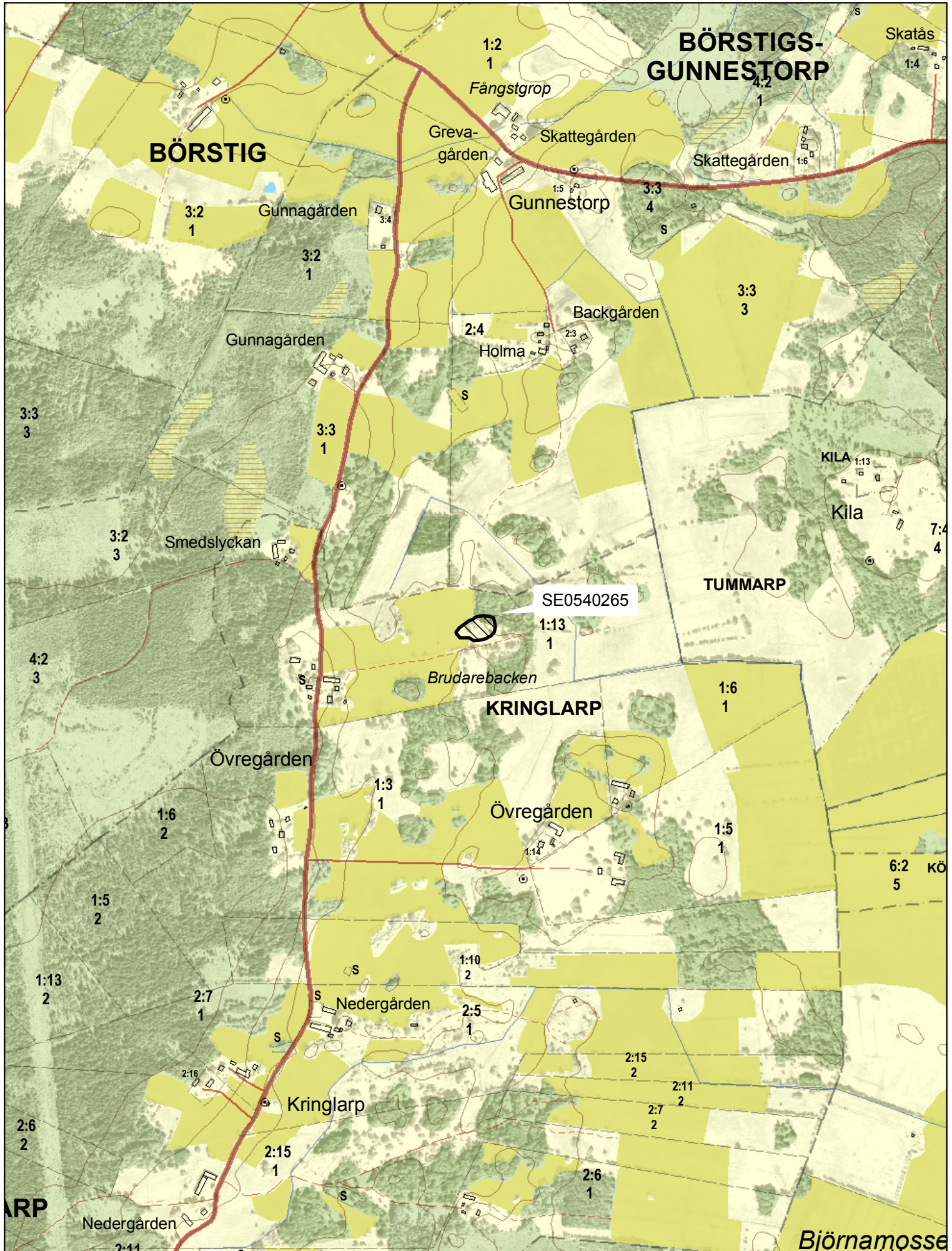
Länsstyrelsen Västra Götalands län, 2010: "Stäppartade torrängar på Falbygden och i Ätradalen", inventering 2007. Rapport 2010:37

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Natura-2000/.

Bilagor

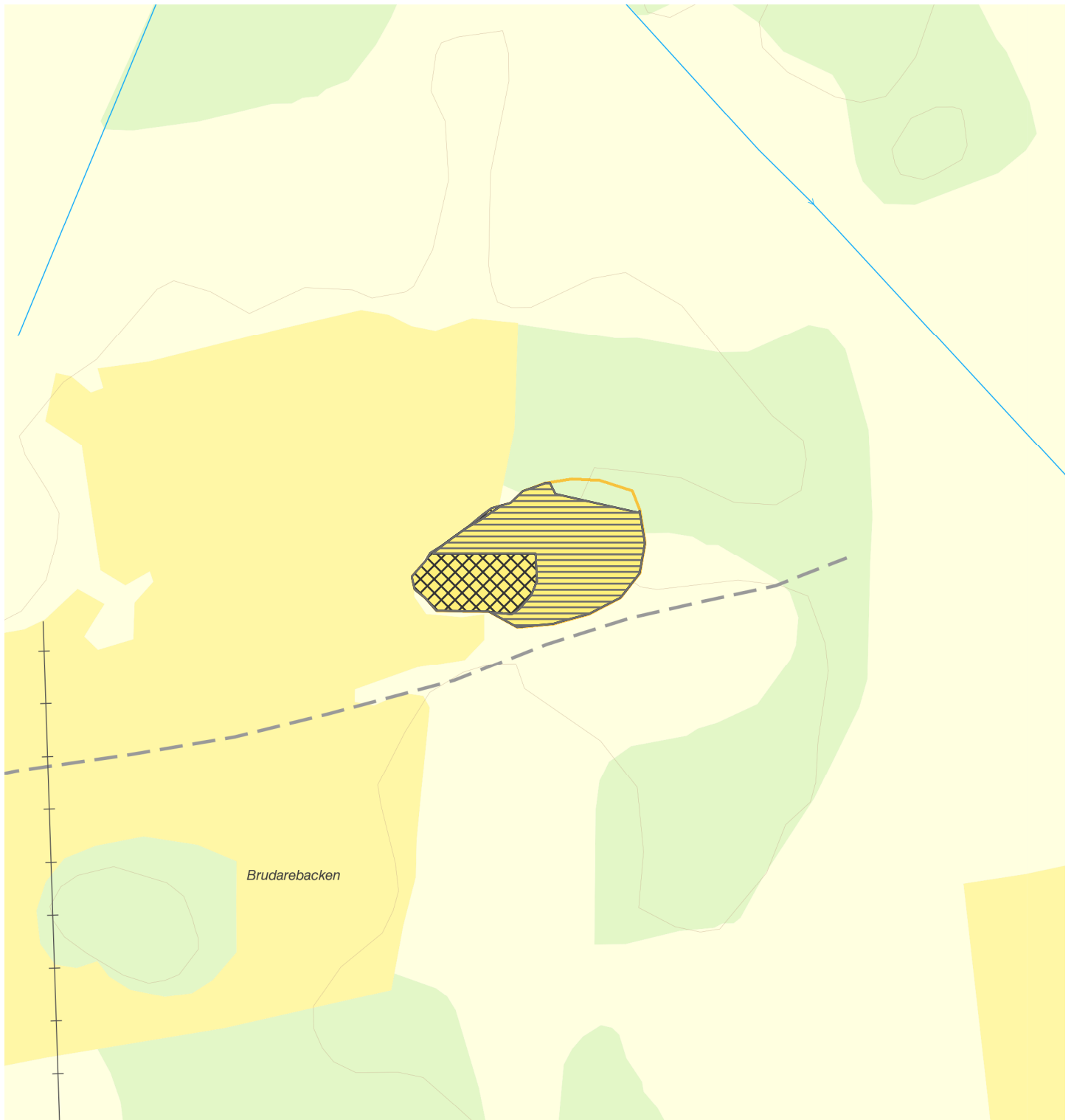
Kartor:

1. Beslutskarta, Natura 2000-områdets avgränsning
2. Naturtypskarta

0 125 250 500 Meters

Map scale 1:10 000. Original printed 2009-01-30. Copyright Lantmäteriet 2009, dnr 106-2004/188-O.

Natura 2000-naturtypskarta, Kringlarp SE0540265, Falköpings kommun

 6210 - Kalkgräsmarker
  6270 - Silikatgräsmarker
  Natura 2000 Habitatdirektivet

0 50 100 Meter

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skala (i A4): 1:2 000

